

Møtereferat

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler



Møte i regelverksutvalget for økologisk produksjon og omsetning av økologiske produkter – 24. mars 2020

Sted: Skype-møte

Deltagere:

Gerald Altena	Debio (møteleder)
Lene Nilssen	Debio
Børre Solberg	Økologisk Norge
Kari Marte Sjøvik	Norges Bondelag
Johan Warlo	Norges bonde- og småbrukarlag
Grete Lene Serikstad	NORSØK
Kai Funderud	Felleskjøpet Agri SA
Pierre Sachot	Biologisk-dynamisk Foreining
Anne Cathrine Whist	Tine SA
Finn Avdem	Nortura
Isabell Lien	Nofima
Kjersti Berge	Norsk Landbruksrådgiving
Liv Astrid Eikeland	Landbruks- og matdepartementet (observatør)
Helge Vittersø	Landbruksdirektoratet (observatør)
Øygunn Østhagen	Mattilsynet
Monica Stubberud	Mattilsynet (referent)

Dagsorden:

- Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte
- Sak 3. Forslag anbefalinger om forskning og utviklingsarbeid
- Sak 4. Plan for RVU-utredninger i 2020
- Sak 5. Høringsuttalelse fra RVU-Nytt økologiregelverk
- Sak 6. Presentasjon av RVU-utredninger
- Sak 7. Status regelverksprosesser EU og Norge
- Sak 8. Aktuelle spørsmål
- Sak 9. Eventuelt

Referat:

Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent. Det ble oppklart at enkelte personer fremover ikke skal være med på e-post listen. RVU-medlemmer gir tilbakemelding dersom det oppdages behov for endringer.

Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte

Vi gjennomgikk oppfølgingspunkter nevnt i referatet fra sist RVU-møte.

Det ble fremhevet i møtet at det er ønskelig å benytte relevante tidsskrifter for å informere næringen om det nye økologiregelverket. Norsk landbruksrådgiving viste til tidsskriftet «Økologisk landbruk» og egen nettside. TINE informerte om at de legger ut informasjon til sine medlemmer på sine nettsider (eks. informasjon om høring nytt økologiregelverk), og Debio viste til at de kan informere i nyhetsbrev som sendes ut til alle økologiske virksomheter. Når det nye økologiregelverket er klart bør det lages en felles informasjon som kan sendes ut til flere kanaler. Dersom det er områder hvor det er behov for å informere om endringer i regelverket, så tilbyr Mattilsynet å kvalitetssikre omtalen slik at den blir riktig.

Sak 3. Forslag anbefalinger om forskning og utviklingsarbeid

I økologiprogrammet 2019-2030 er RVU nevnt. Det er vist til at midler til Regelverksutvalget for økologisk produksjon (RVU) sitt arbeid skal prioriteres. Videre er det påpekt at det bør vurderes om prioriterte temaer og problemstillinger knyttet til regelverket for økologisk jordbruk skal fremgå i utlysning av FoU-midler. RVU skal i den sammenheng sende innspill og en samlet uttalelse til Landbruksdirektoratet. NORSØK ved Grete Lene Serikstad presenterte et utkast i møtet, og det var enkelte forslag fra RVU-medlemmene til endringer.

Alle RVU-medlemmer ble oppfordret til å sende konkrete innspill til endringer innen 1 uke (31. mars).

Sak 4. Plan for RVU-utredninger i 2020

Vi har fått tildelt midler til å gjennomføre RVU-utredninger også i 2020, og hadde en diskusjon i møtet om hvordan disse midlene skal brukes.

Hovedandelen av midlene skal gå til å videreføre utredningen om økologisk formeringsmateriale for planter (NORSØK). Hovedformålet med utredningen er å beskrive status i Norge for bruk av økologisk formeringsmateriale i økologisk dyrking av eng, korn, grønnsaker, frukt, bær og potet, og muligheten til å innfri krav om 100% økologisk formeringsmateriale i disse planteproduksjonene fra 2036. Sentralt i utredningen er hvilke tiltak/muligheter som kan gjennomføres for å kunne oppfylle dette nye regelverkskravet. NORSØK og Mattilsynet har videre kontakt for å oppdatere oppdraget.

Resten av RVU-midlene skal benyttes til å gjennomføre en utredning om muligheten for å bruke luftegård/beite den siste delen av fremførringsperioden av okser (inkl. kastratproduksjon). NORSØK og NLR ser på en plan for gjennomføring, og kostnadsramme for dette innen 24. april. Det er ønskelig at utredningen ferdigstilles innen 2020, for å kunne gi gode råd til virksomheter for å kunne tilpasse produksjonen til nytt regelverkskrav. Det er ønskelig med en oppdatering av temaarket som ble utarbeidet av Bioforsk i 2010.

Sak 5. Høringsuttalelse fra RVU – Nytt økologiregelverk

Det ble bestemt i møtet at RVU skal sende et felles hørings svar til høringen «Nytt økologiregelverk fra 1. januar 2021» med frist 6. april. Det var diskusjon i møtet om hva dette innspillet skal omfatte. De enkelte RVU-medlemmene kan da i tillegg sende høringsinnspill for øvrige områder. Mattilsynet viste til at det er nyttig med innspill til mulige konsekvenser av nytt regelverk for økologisk produksjon i Norge, noe som vil gjøre det enklere å gi veiledning og legge til rette for best mulig overgang til nytt økologiregelverk.

Sak 6. Presentasjon av RVU-utredninger

I møtet var det en presentasjon av følgende RVU- utredninger for 2019:

- NORSØK presenterte en utredning om mulige konsekvenser av å fase ut konvensjonelt dyremateriale for dyreartene storfe, sau og svin. Det er gjennomført litteraturstudie i tillegg til en spørreundersøkelse.
- NORSØK presenterte et forprosjekt for området planteformeringsmateriale, for å beskrive status for bruk av formeringsmateriale i økologisk produksjon i Norge.

Det er gjennomført to ytterligere utredninger, men disse ble presentert i sist møte:

- Undersøkelse og kartlegging av hvilke rengjørings- og desinfiseringsmidler som er i bruk hos økologiske virksomheter.
- Spørreundersøkelse for å undersøke omfang og årsaker til at økologiske virksomheter binder opp dyr.

Sak 7. Status regelverksprosesser EU og Norge

Mattilsynet orienterte om status for prosessen med utvikling av utfyllende rettsakter til det nye økologiregelverket 1.1.2021 i EU.

Det ble spesielt oppfordret RVU-medlemmene til å se på innspill til listene over produkter og stoffer som er godkjent til bruk i økologisk produksjon.

Sak 8. Aktuelle spørsmål

Det ble diskutert ulike problemstillinger i møtet:

1. Driftsmiddelregisteret for jordforbedrings- og gjødselmidler

Norsk landbruksrådgiving og NORSØK har vist til at det er rådgivere som opplever usikkerhet og manglende informasjon om innhold i jordforbedrings- og gjødselmidler. Debio v/Lene Nilssen orienterte i møtet om driftsmiddelregisteret. Økologiregelverket åpner for konvensjonelle innsatsråvarer, og registeret skal kun være til hjelp for å informere om produkter som inneholder råvarer som er tillatt i økologiregelverket. Driftsmiddelregisteret er imidlertid ikke en utfyllende liste over produkter som er tillatte. Det er frivillig for virksomheter å registrere produkter i registeret, og det er de som registrerer produktet som er ansvarlig. Siden det er konvensjonelle råvarer er det ikke krav til fritt for alle «konvensjonelle rester som plantevernmidler». Det er økologiske virksomheter som bruker produktene som er ansvarlig for innsatsmidlene, og må ha et bevisst forhold til dette. Debio vurderer om informasjonen om driftsmiddelregisteret bør forbedres.

2. Økologisk Norge har mottatt spørsmål fra en inspirasjonsbonde i Økoløft om muligheten til å bruke bakterien *Bacillus thuringiensis* som plantevernmiddel.

Denne bakterien er tillatt å benytte som plantevernmiddel i henhold til økologiregelverket, men den er ikke godkjent generelt som plantevernmiddel i Norge. Bakterien kan derfor heller ikke brukes som plantevernmiddel i økologisk produksjon i Norge før en slik generell godkjenning foreligger. Mattilsynet har mottatt en søknad om godkjenning, men behandling av denne vil først bli gjennomført etter at en ny EFSA-vurdering blir ferdigstilt i 2020. Det har til nå vært manglende dokumentasjon i forhold til om bakterien ikke innebærer en risiko for matforgiftning, og dermed kunne konkludere med at bakterien er trygg å benytte som plantevernmiddel.

3. Økologisk Norge har mottatt ett spørsmål fra en inspirasjonsbonde i Økoløft om teknologien N2 kan benyttes i økologisk produksjon:

<https://www.innovasjon norge.no/no/tjenester/kundehistorier/case-arsrapport-2018/n2-applied/> .

Denne metoden er basert på den gamle måten som Norsk Hydro benyttet for å produsere mineralgjødning, og det er derfor en prinsipiell diskusjon om det er akseptabelt i økologisk produksjon. Metoden er å hente nitrogen fra luften for å produsere en syre som senker pH i husdyrgjødsel, og dermed reduserer ammoniakktapet. Dette innebærer en form for nitrogenberikning av husdyrgjødsel. Denne saken skal vurderes nærmere av Mattilsynet og Debio.

4. Økologisk Norge: Diskusjon om mangel på økologisk korn, og spesielt det forhold av økologiske produsenter med svin og fjørfe ikke legger om til kornproduksjonen til økologisk.

Det ble i møtet oppfordret til dialog med de økologiske produsentene om dette. Dette for å kartlegge nærmere årsaker til at produsentene ikke legger om kornproduksjonen til økologisk. Norsk landbruksrådgiving skal se nærmere på dette, og vurdere muligheter til å tilby rådgiving om økologisk dyrking. Debio skal videre se på omfanget av dette, for å få ytterligere informasjon om hvilket potensiale dette innebærer. Saken vil bli fulgt opp i neste møte.

5. Felleskjøpet orienterte i møtet om tilgangen på råvarer til produksjon av økologisk kraftfôr. Det ble oppsummert at det ikke er noen kortsiktige utfordringer, men at situasjonen for tiden er uoversiktlig pga. korona-situasjonen.

Sak 9. Eventuelt

Neste møte skal være hos Bondelaget til høsten.